

اولین گزارش از رخداد مس کلریدی (رخداد مس علی نرخه) در حاشیه شمالی کویر مرکزی ایران، جنوب شرق روستای طرود

نیما نظافتی
دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات،
nnezafati@gmail.com

احمد خاکزاد
دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال،
khakzad.ahmad@yahoo.com

محمد رضا شاهوردی*
دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات
mohammadreza_shahverdi@yahoo.com

خلاصه مقاله

مقاله حاضر، نخستین گزارش از رخداد مس کلریدی در نوار شمالی کویر مرکزی ایران می باشد. این رخداد در ۷۰ کیلومتری جنوب شرق روستای ترود (از توابع شهرستان شاهرود واقع در استان سمنان) و در نزدیکی کوه علی نرخه واقع شده است.

منطقه مورد مطالعه، بجز رخنمونی از واحد های سنگ چینه ای (با ۳۰ متر ارتفاع، ۲۰ متر عرض، تقریباً ۱۰ کیلومتر طول و با روند کلی شرقی- غربی) که کانه زایی مس در منتهی الیه شرقی آن به چشم می خورد، تقریباً بطور کامل از رسوبات تجزیه ای کف کویری (رسوبات پفکی) پوشیده شده است. این واحد های رسوبی بطور کلی متشکل از سنگهای تبخیری و تخریبی ترشیری هستند که مشتمل بر کنگلومرا، مارن، ماسه سنگ و چینه های سلسنتین می باشند.

کانی سازی کانی های کلینوآتاکامیت، نانتاکیت (به عنوان کانی های اصلی) و ویلامانینیت (به عنوان کانی فرعی) درون کانسنگ، سنگ بستر احتمالی آذرین در زیر کانسنگ موجود (با زمینه ای نسبتاً غنی در عنصر مس) و کانه سازی اصلی کانه های مس در چینه سلسنتینی، سه شاخصه قابل توجه این کانسار می باشند.

ABSTRACT

In this paper an occurrence of copper chloride within the northern part of the Iranian central desert is introduced for the first time. The Occurrence is located 70km southeast of Toroud village, close to alinarkha mountane, near Shahrood in the Semnan province of Iran.

The study area is almost completely covered with a salt playa except for an outcrop of sedimentary rocks (with 30m height, 20m width, more than 10km length, and general trend of E-W) where the copper mineralization has been observed in its eastern part. The sedimentary rocks are mainly composed of Tertiary evaporate and detrital rocks including conglomerate, marl, sandstone, and Celestine strata.

Mineralization of Clinoatacamite and Nontakite (as main ore minerals) together with trace amounts of villamaninit in the host rocks (related to fractures), probable volcano-sedimentary or igneous basement of the host rocks with high background of copper as well as mineralization of copper minerals mainly in the Celestine strata are three considerable features of this occurrence.

Key words: Alinarkha copper occurrence, copper chloride, deposit northeast Iran, celestine hosted, Clinoatacamite and Nontakite mineralization, the strata bound and strati form nature of the ore body.